

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/20.0005

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 30 juli 2020 is binnengekomen bij de klachtencommissie. De klacht is ingediend namens klager door zijn advocaat. De klacht betreft de tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging, pas drie maanden na de uitspraak van de rechtbank. De klacht is gericht tegen verweerder 1 en verweerder 2.

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 30 juli 2020. Verweerder 1 blijkt wegens vakantie afwezig te zijn tot 17 augustus 2020. Namens haar voert verweerder 3 het verweer ter zitting. Op 10 augustus 2020 is de schriftelijke reactie van verweerder 2 en verweerder 3 ontvangen. Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

In verband met de maatregelen omtrent het Corona-virus is het niet mogelijk om een zitting op locatie te houden. Klager, zijn advocaat en verweerder 3 zijn gehoord middels een beeldverbinding via Microsoft Teams.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift, ontvangen op 30 juli 2020;
- Verweerschrift, ontvangen op 10 augustus 2020.

Hoorzitting van 12 augustus 2020. Hieraan namen deel:

- klager, de plaatsvervangend advocaat;
- verweerder 3.

en voor de klachtencommissie:

- voorzitter klachtencommissie;
- lid klachtencommissie;
- lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging nam de ambtelijk secretaris klachtencommissie, deel.

De inhoud van het klaagschrift en de verweerschriften wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Klager heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klager vond de ambulante zorgverlening goed, daar kon hij goed mee praten. Hij heeft een goed contact met de psycholoog. Hij heeft zelfs een aparte telefoon voor haar gekocht waarop ze contact met hem kan hebben. Zij heeft een test afgenomen, daarvoor is zij bij klager geweest. Na haar vakantie zouden ze verder gaan met deze test. Klager is niet gediend van de mensen van het Fact. Klager leest allemaal diagnoses en zo, maar hij heeft nooit een gesprek met die mensen gevoerd, hij heeft ze niets te vertellen. Hij heeft een keer een gesprek gevoerd met de casemanager, dat gesprek heeft hij opgenomen. Die vertelde klager dat als hij niet mee zou werken, er wel wat verzonnen zou worden. Nu willen die mensen ineens praten met zijn kinderen, dat klopt niet.

Klager woont gewoon bij zijn vrouw, die onderwijzeres is, nog nooit hebben mensen hem boos gemaakt. Hij is vijftien jaar werkzaam geweest op de Wallen, nooit geen problemen gehad.

Klager verbleef voor de opname deels bij Vast & Verder (Leger des Heils). Wat er gebeurd is tijdens zijn verblijf bij Vast en Verder daar lusten de honden geen brood van. Hij is daar gebleven omdat hij werd gevraagd om daar te wonen. Als zij dat wilden, dan wilde klager daar wel zijn. Het was gratis. Klager vindt het daar wel een junkenbende, hij ging daar alleen maar heen als hij dronken was en niet thuis bij zijn vrouw kon verblijven. De eerste zeven maanden dat hij daar verbleef ging het hartstikke goed. Toen is zijn vaste begeleider gewisseld. De nieuwe begeleidster viel klager van 's morgens vroeg tot 's avonds laat lastig. Ze gebruikte andere mensen als spion om te kijken wat klager uitspookte. Klager bedreigde geen mensen, hij waarschuwde ze alleen dat als ze doorgingen met hem lastig vallen, dat ze dan een Amsterdammer tegen zouden komen, zoals hij is. De dreigementen die verweerder 3 in het verweerschrift noemt kwamen omdat men hem blijft lastig vallen. Klager heeft bij de reclasseringsambtenaar gemeld dat hij niet de hele dag bij Vast & Verder kon blijven. Er waren hem dingen beloofd, ze hebben het bloed onder zijn nagels weggehaald de laatste maanden dat hij daar verbleef. Klager wilde graag op vakantie, de psycholoog had gezegd dat dat goed was. Ondertussen is bij Vast & Verder besloten dat ze van hem af wilden.

Gedurende de opname moet klager de hele dag binnen zitten, hij heeft COPD, en de corona maatregelen liggen in de kliniek gewoon op de binnenplaats.

Klager wordt de hele dag geconfronteerd met mensen, terwijl hij dat niet wil. Verpleegkundigen gaan tegen hem aan staan en doen niets om de maatregelen in het kader van het Corona-virus uit te voeren. Klager wil graag naar huis, zijn vrouw huilt elke dag aan de telefoon en vraagt wanneer hij naar huis komt. Hij is van mening dat je ouden van dagen, hij is 67 jaar, hun vrijheid niet kunt afpakken.

Klager is het überhaupt niet eens met de zorgmachtiging, licht de plaatsvervangend advocaat toe. Er staan veel onwaarheden in. Het feit dat klager in zijn kamer zou hebben geürineerd en dit wordt geweten aan decorumverlies is niet correct. Klager had medicatie voor bepaalde klachten, deze medicatie maakte dat hij niet anders kon dan urineren in een fles. Vanuit het verweerschrift maakt de plaatsvervangend advocaat op dat de huidige opname als alternatief zou moeten worden gezien omdat klager geen huisvesting zou hebben. Dit is echter niet correct, klager kan bij zijn vrouw terecht, dit is ook meermaals aangegeven.

Hij ziet in het verweerschrift het tijdsverloop alleen maar voor klager spreken, er is tijdens niets gebeurd, dit zou door de Corona-maatregelen komen en door wachtlijsten. Het bleef maanden stil zonder enige vorm van behandeling. Klager heeft aangegeven dat hij wel wilde meewerken aan de zorg, hij heeft gesprekken gevoerd met de psycholoog. De behandelaar komt te laat op afspraken waardoor klager zegt dat hij daar niet op gaat wachten en vervolgens weggaat bij Vast & Verder. De plaatsvervangend advocaat ziet niet waar het ontremde, bedreigende gedrag dat verweerders 2 en 3 in het verweerschrift aanhalen in zou moeten houden, er zijn geen politieverklaringen bekend. De punten die in het verweerschrift worden genoemd hieromtrent zijn oude feiten en de recente feiten die verweerders aanhalen zijn geseponeerd wegens gebrek aan bewijs.

Het punt is, zoals ook op de zitting blijkt, klager heeft een kleurrijk spraakgebruik, hij komt uit Amsterdam. Amsterdammers staan bekend om hun breedsprakigheid. Klager heeft zijn hart op de tong en zegt dingen die anderen misschien niet zeggen. Het gedrag is echter voor de plaatsvervangend advocaat niet dusdanig dreigend dat het de huidige opname zou rechtvaardigen. Hij vindt de motivatie van verweerders onvoldoende onderbouwd. De plaatsvervangend advocaat licht toe dat er nu eigenlijk sprake is van een voorwaardelijke machtiging terwijl de wetgeving juist op dit punt gewijzigd is. Het doel van de wetgever is juist dat er door de Wvvgz zoveel mogelijk ambulante zorg zou moeten worden verleend. Klager geeft aan dat hij daar voor open staat. Toch is er nu gekozen voor een verplicht opnamekader. De huidige maatregelen lijken meer op de Bopz dan op verplichte zorg in het kader van de Wvvgz.

Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Op 30 april 2020 heeft de rechtbank een zorgmachtiging Wvvgz verleend. In de daarop volgende maanden is getracht de verplichte zorg in een ambulante context te verlenen. Er is geprobeerd met klager in contact te komen, diagnostiek te verrichten en middels begeleidende contacten de ernstige nadelen (overmatig alcoholgebruik, ontremd gedrag met overlast voor anderen, seksueel grensoverschrijdende opmerkingen, teloorgang en dreigende agressie) af te wenden.

Op 8 mei 2020 was er een afspraak gepland om te beoordelen welke vormen van verplichte zorg ingezet moesten worden. Verweerder 2 arriveerde door omstandigheden iets later bij Vast & Verder, waarop bleek dat klager reeds was vertrokken. Er werd een nieuwe afspraak gemaakt na telefonisch overleg met klager voor 11 mei 2020. Tijdens deze afspraak werd met klager geëvalueerd in hoeverre hij vrijwillige zorg zou willen ontvangen en of er minder ingrijpende manieren zouden zijn om het nadeel af te wenden. Klager was vriendelijk in het contact, vertelde over zijn voorgeschiedenis en stond open voor nadere diagnostiek.

In eerste instantie leek klager ook mee te werken aan de contacten met de casemanager van de Ambulante Forensische Psychiatrie Noord Nederland (AFPN) maar dit hield uiteindelijk geen stand. Klager wilde meewerken aan een NPO, dit werd als winst gezien in de samenwerking. Er waren verder geen aanwijzingen op dat moment dat het slechter met klager ging en dus ook geen redenen voor het inzetten van verplichte zorg.

Door de wachtlijst was het helaas niet eerder mogelijk dan op 9 juni 2020 een eerste afspraak in te plannen voor het NPO. Er werd een start gemaakt met afname van testonderzoeken. Op 16 juni 2020 was klager beter in de samenwerking en was hij te motiveren voor vervolgdagnostiek. Hij gaf bij de psycholoog in opleiding tot GZ-psycholoog aan dat hij nog wel een keer langs wilde komen en tevens te willen stoppen met het drinken van alcohol. De afspraak voor 23 juni 2020 zegde klager echter af. Klager gaf aan een week naar Utrecht te zullen gaan maar na zijn terugkomst in Groningen wel een nieuwe afspraak te willen.

Op 6 juli 2020 heeft de casemanager telefonisch contact met klager. Klager geeft aan geen tijd te hebben maar de collega van de casemanager mag woensdag terugbellen. Op 10 juli 2020 bereikte de casemanager en verweerder 2 het bericht dat klager na zijn terugkeer bij Vast & Verder op 6 juli 2020 zich behoorlijk grensoverschrijdend had gedragen en ook medewerkers van Vast & Verder verbaal had bedreigd (dreiging om medewerkers dood te slaan met ijzeren staaf). De medewerker van Vast & Verder gaf aan dat klager binnenkort zijn woonplek bij Vast & Verder zou moeten verlaten. De reclassering kijkt samen met verweerder 2 en de casemanager naar een andere woonplek voor klager.

Als alternatief wordt bij dreiging van dakloosheid de overweging besproken om in te zetten op opname als verplichte zorg vanuit de zorgmachtiging aangezien het ontregeld beeld voortkomt uit een stoornis (dementieel beeld in combinatie met alcoholmisbruik).

Om dit mogelijk te maken is een nadere beoordeling nodig. In de week van 13 juli 2020 is er veelvuldig overleg tussen de casemanager, de reclassering, de geneesheer-directeur en de waarnemend zorgverantwoordelijke (in verband met de vakantie van verweerder 2). De begeleiding van Vast & Verder geeft aan dat klager regelmatig verbaal agressief is, niet te begeleiden is en regelmatig onder invloed van middelen verkeert. Omdat er pas op 21 juli 2020 een bed beschikbaar is wordt afgewogen om de nadere beoordeling pas op dat moment plaats te laten vinden. Klager blijft in de periode tot aan de beoordeling doorgaan met het dreigende gedrag. Beoordeling zonder inzet van opname zou kunnen zorgen voor escalatie, daarnaast zou klager kunnen vertrekken naar de Randstad. Op 21 juli 2020 is klager vertrokken in de ochtend bij Vast & Verder en niet terug op het tijdstip van de afspraak. Besloten wordt om de beoordeling een dag uit te stellen.

De waarnemend zorgverantwoordelijke geeft aan dat klager niet over zijn zorgmachtiging wil praten. Klager wil niet opgenomen worden, hij ziet niet dat dit nuttig is. De waarnemend zorgverantwoordelijke acht dat er sprake is van ontremd gedrag en overwaardige ideeën. Op basis van de nadere beoordeling worden de modules van verplichte zorg, opgenomen in de zorgmachtiging, 'opname in accommodatie' en 'beperken van de bewegingsvrijheid' opgestart waarna klager op 21 juli 2020 wordt opgenomen in de FPA Zuidlaren, locatie Cederborg.

Verweerders bestrijden dat er derhalve niet pas op dat moment is overgegaan tot tenuitvoerlegging van de zorgmachtiging als zodanig maar, op het moment dat minder ingrijpende ambulante vormen van verplichte zorg in het kader van de zorgmachtiging niet uitvoerbaar en niet afdoende waren, overgegaan is tot opname.

Op de afdeling blijkt sprake van expansief luidruchtig en dwingend gedrag. De dreiging en het seksueel grensoverschrijdende gedrag jegens verpleegkundigen is groot, aldus verweerder 3. Klager gedraagt zich onaangepast in de groep, hij vraagt veel zorg van de verpleegkundigen. Het gedrag van klager leidt ook tot spanningen bij medepatiënten op de afdeling wat weer de-escalerende inzet vraagt van de verpleegkundigen. Het was voor verweerders niet helder dat klager een ander woonadres zou hebben, dat heeft klager pas in de week voorafgaand aan de zitting kenbaar gemaakt. Verweerder 3 maakt klager enige tijd mee op de afdeling, klager is breedsprakig en het is voor zowel de verpleging als verweerder 3 niet duidelijk of de verhalen van klager berusten op waarheid. Een voorbeeld is dat klager vorige week vertelde dat zijn vrouw een winkel zou hebben, ter zitting vertelt klager dat zij onderwijzeres zou zijn. Klager is druk en luidruchtig. Klager gebruikte veel alcohol, de zelfzorg is slecht. Op het moment van opname was klager fors onder invloed van cocaïne. In de voorgeschiedenis is klager veelvuldig in aanraking geweest met politie en justitie. Om maatschappelijke teloorgang te voorkomen moet ingegrepen worden. Als het gedrag voortkomt uit een psychiatrisch toestandsbeeld, dan moet de maatschappij beschermd worden hiertegen, zo merkt verweerder 3 op. Dit is conform de wet. Tijdens de opname is het NPO verder afgemaakt met klager. Verweerders hopen dat dit meer duidelijkheid geeft over al dan niet bestaan van een dementieel proces. De medewerkers van het AFPN zullen nagaan of er toch naastbetrokkenen van klager zijn zodat betrouwbare hetero-anamnestiche informatie kan worden verkregen in de hoop een beter beeld te krijgen van het premorbide functioneren van klager. Klager staat dit echter vooralsnog niet toe. In de kliniek is zichtbaar hoe klager zich gedraagt. Om duidelijkheid te verkrijgen of een hoe adequate behandeling mogelijk is, dient er meer duidelijkheid te zijn over de diagnostiek. Gelet op het gedrag van klager voorafgaand aan de opname kan deze diagnostiek uitsluitend in een kliniek plaatsvinden.

Verweerder 3 wil samen met klager kijken of er een goede vervolgplek gevonden kan worden waar hij het best tot zijn recht komt. Wanneer er meer duidelijkheid is over de diagnostiek kan worden beoordeeld of doelmatige (medicamenteuze) behandeling mogelijk is met het doel het gedrag zodanig tot rust te brengen dat klager ook weer buiten de kliniek kan functioneren of dat er een woonsetting gevonden kan worden die specifiek op de problematiek van klager ingericht is.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz.

De klachtencommissie gaat uit van de volgende feiten:

Op 30 april 2020 is een zorgmachtiging verleend voor klager in het kader van artikel 6:4 Wvvgz voor de duur van een half jaar, te weten tot en met uiterlijk 30 oktober 2020, met daarin (voor zover relevant) de volgende maatregel die in het kader van verplichte zorg kan worden genomen:

- insluiten (6 maanden);
- opnemen in accommodatie (6 maanden);
- beperken van de bewegingsvrijheid (6 maanden).

Klager is op 23 juli 2020 opgenomen in FPA Zuidlaren, locatie Cederborg.

Het afgeven van een zorgmachtiging kent het doel om de psychische stoornis die leidt tot ernstig nadeel kan worden verminderd dan wel weggenomen door uitvoer van verplichte zorg. Onder invloed van deze stoornis veroorzaakt betrokkene ernstig nadeel voor zichzelf, voor een ander dan wel voor personen of goederen in het algemeen. Uitvoer van verplichte zorg in het kader van een zorgmachtiging kan alleen als vrijwillige zorg niet mogelijk is en de verplichte zorg de enige manier is om het ernstig nadeel weg te nemen.

De frustratie van klager over de afgegeven zorgmachtiging en de uitvoer hiervan is de commissie volstrekt helder geworden ter zitting. De klachtencommissie is echter van oordeel dat verweerders de zorgmachtiging ten uitvoer konden leggen zoals zij hebben gedaan.

In de drie maanden na afgifte van de zorgmachtiging is getracht klager te motiveren voor onderzoek en eventuele behandeling. In de brief in het kader van artikel 8:9 lid 1 en 2 die klager op 21 juli 2020 heeft ontvangen, wordt klager uitgelegd waarom de opname in de instelling in het kader van verplichte zorg wordt ingezet. Uit deze brief wordt duidelijk dat er sprake is van overmatig alcoholgebruik, tekortschietende zelfzorg, decorumverlies, ontremd en overschrijdend gedrag in de vorm van seksueel getinte opmerkingen en betasting van anderen. Er zijn incidenten geweest in de periode voorafgaand aan de opname, klager heeft medewerkers van Vast & Verder ernstig bedreigd en moet vanwege zijn grensoverschrijdende gedrag Vast & Verder verlaten en klager heeft een medewerker van de AFPN indirect bedreigd, daarnaast liet klager zich niet begeleiden. Er is sprake van geheugenproblemen, groetheidsideeën en desoriëntatie in tijd. Er is geen sprake van ziektebesef en klager bagatelliseert alle problemen. Zorg op basis van vrijwilligheid is niet mogelijk gebleken.

De klachtencommissie heeft, ook gelet op het dossier, geen reden om te twijfelen aan hetgeen in de brief op grond van artikel 8:9 lid 2 Wvvgz is vermeld. Van de kant van klager was aangegeven dat, door pas na een paar maanden over te gaan tot opname in de accommodatie, de zorgmachtiging feitelijk is gehanteerd als een voorwaardelijke machtiging. Een voorwaardelijke machtiging kent de Wvvgz niet.

De regionale klachtencommissie is van oordeel dat door eerst te proberen inzicht te krijgen in klagers problematiek en hem te motiveren tot meewerken aan onderzoek en behandeling, zonder meteen over te gaan tot opname van klager, juist is gehandeld naar de Wvvgz. Eén van de uitgangspunten in deze wet is dat verplichte zorg alleen toegepast moet worden als laatste oplossing.

De onderdelen van verplichte zorg, zoals opgenomen in de zorgmachtiging dd. 30 april 2020, opname in accommodatie, beperking van de bewegingsvrijheid en insluiting zijn naar de mening van de regionale klachtencommissie correct ingezet nadat met alle andere minder ingrijpende alternatieven is geprobeerd resultaat te bereiken. De uitvoer van de verplichte zorg voldoet aan de criteria van subsidiariteit, doelmatigheid, proportionaliteit en veiligheid. De klachtencommissie verklaart de klacht over de uitvoering van de verplichte zorg in het kader van de zorgmachtiging dd. 30 april 2020 **ongegrond**.

Beoordeling

De regionale klachtencommissie verklaart de klacht over de uitvoering van de verplichte zorg in het kader van de zorgmachtiging dd. 30 april 2020 **ongegrond**.

Vervolg

Klager en de zorgaanbieder kunnen op grond van artikel 10:7 lid 2 Wvvgz, een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de bevoegde rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht.

Aldus gegeven te Groningen op 12 augustus 2020, door de voorzitter en de leden, in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris.

Secretaris klachtencommissie

Secretariaat:
Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 26 augustus 2020.